

Hlas Huty

Katolícky list farnosti Smolnícka Huta

Ja som hlas volajúceho na púšti:
"Vyrovnajzte cestu Pánovi."
(Jn 1, 23)

Číslo 9 Ročník 4

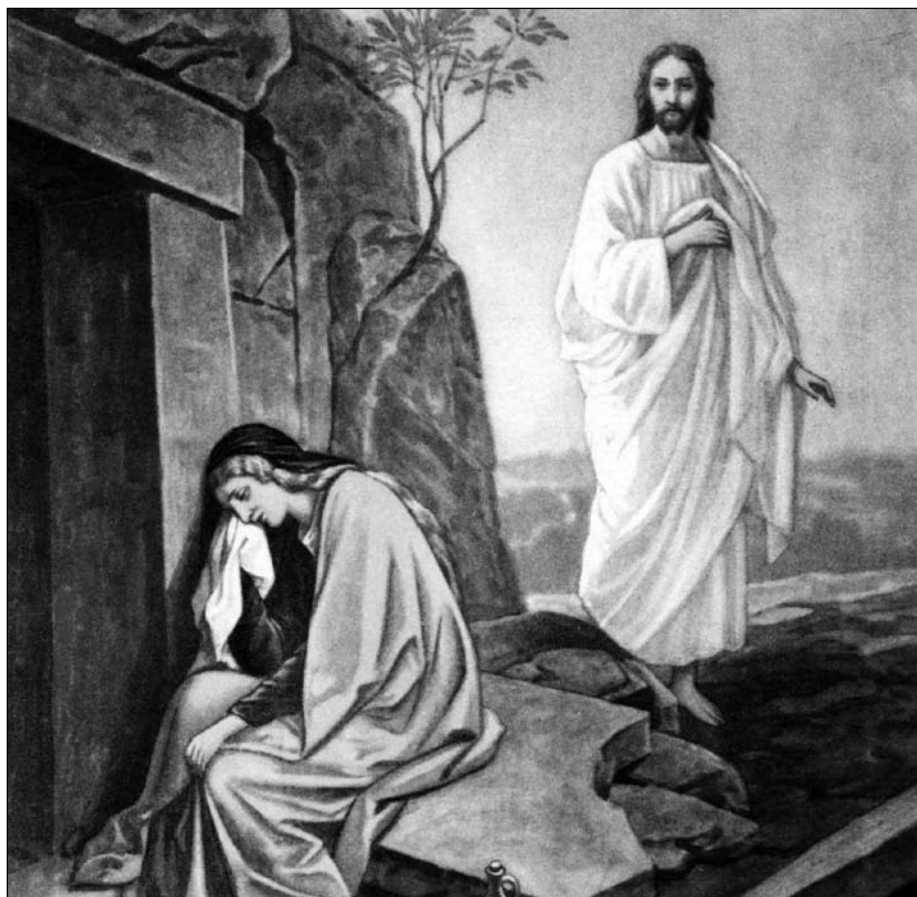
Apríl/Máj 2009

Kríza ako katarzia

„Keď som mala tri malinké deti, otecko bol zavretý, tak sme chodievali do lesa k Silaške, k soche Panenky Márie. Tam sme sa modlili a tam sme plakali, aby nám Pán Boh pomohol. Raz som bola tak veľmi chudobná, že som nemala ani koruny. Tak som vzala otcove knihy na chrbát a pešky som išla do Nítry predáť ich do antikvariátu. A viete, čo som dostala? Pätnásť korún. Vtedy som sa rozbehla, utekala som k rieke, že sa utopím. A tam sa mi zjavili v rieke moje tri deti. Tak som sa rozobrala ako zo sna, utekala som späť k autobusu. Potom som nešla domov peši, lebo som mala vo vaku 15 korún. Ale na druhý deň - hovorí sa - kde je núdza najväčšia, pomoc Božia najbližšia - na druhý deň som dostala od otca z Talianska dve tisíc korún. Už zase sme mali za chvíľku chlebička, pokoj.“

Úprimná výpoveď matky troch detí, manželky politického väzňa, svedčí o tom, čo vlastne naozajstná bieda je. Rodina sa v dôsledku prenasledovania, väznenia otca počas komunizmu ocitá úplne na dne. Očami súčasníka by sme mohli povedať, že sa nachádza „v kríze“. Slovo „kríza“ sa dnes skloňuje v rôznych súvislostiach, hľadajú sa jej príčiny, odhaduje sa jej doba trvania, predpokladajú sa dôsledky, ale ako si v krízovej situácii počínať, vám nepovie nikto.

Možno práve pôstne obdobie, poznačené narastajúcou globálnou krízou je pre nás výzvou, aby sme sa na chvíľu zastavili a pouvažovali nad týmto mediálne frekventovaným pojmom. Musí kríza vždy viesť k biede, alebo existuje návod, ako bezúhonne prejsť ponad krízu? Každý ľudský život je vlastne poznačený krízou. V živote Ježiša nachádzame dni najväčšieho utrpenia, potupenia a poníženia práve pred jeho slávnym Zmŕtvychvstaním. Môžeme predpokladať, že po dňoch pádu logicky nastane vzrast. Je jasné, že keď sa dotkneme dna, začneme stúpať. Nádej nového štartu je zakotvená v kresťanskej nádeji Zmŕtvychvstania. Preto kresťan nemôže prepadnúť „kríze“ ako nezvratnej skutočnosti.

Keď sa Západná Európa po druhej svetovej vojne rýchle vzťahala po všetkých stránkach, pripisoval sa tento úspech katarzii – očisteniu sa z hrôz vojny. Po páde komunizmu naše národy žiadnu katarziu nezažili. Dalo by sa povedať, že ani svet dlhodobo žiadnu katarziu neprešiel. Súčasná globálna kríza by sa však mohla za určitú formu katarzie považovať, pretože núti človeka zastaviť sa, bilancovať. Predovšetkým však vyzýva kresťana v tomto pôstnom období k očistovacej kúre, k vlastnej katarzii. Mal by to byť náš osobný príspevok k očisteniu celého sveta, k prekonaniu globálnej krízy.

Matka v našom skutočnom príbehu nestratila nádej. Prosila Boha o pomoc, utiekala sa k soche Panny Márie. V kritickú situáciu, keď sa zbavila všetkých nánosov materiálneho sveta na dne svojej duše, odhalila Boží obraz. Jej sonda na

dno duše bola silným impulzom neskončiť život tragicky, pokračovať na ťažkej ceste, nevzdať sa. A pomoc sa dostavila. Obstála v skúške pevnosti viery. V tomto zmysle môžeme chápať „krízu“ ako „výzvu“. Výzvu pozrieť sa na dno svojej duše a položiť si otázku. Sme schopní odhaliť Boží obraz v nás a úspešne sa od neho odraziť? Odpútať sa od starého spôsobu života, od prevráteného rebríčka hodnôt a vykročiť do novej budúcnosti, udržať sa pri zdravom rozume? A predovšetkým nestratiť, nech sú okolnosti akokoľvek skľučujúce, zmysel pre nadprirodzené. Pretože ako hovorí Chesterton: „Ak odstránime nadprirodzené, nezostane nám prirodzené, ale iba neprirodzené“ a to platí v krízovom čase ešte viac.

Jej excelencia Dagmar Babčanová
(bývalá veľvyslankyňa pri Svätej Stoliči vo Vatikáne)

Sviatosť manželstva

Zneplatňujúca prekážka

Je tá, ktorá robí osobu nespôsobilou na platné uzavretie manželstva. (kán. 1073) Predchádzajúca a trvalá impotencia buď absolútna alebo relatívna zneplatňuje manželstvo. Ak prekážka impotencie je pochybná z právnej alebo skutkovej pochybnosti, uzavretiu manželstva netreba prekážať ani manželstvo vyhlásiť za nulité, kým pochybnosť trvá. Neplodnosť ani nezakazuje ani nezneplatňuje pri zachovaní kán. 1098. (kán. 1084)

Neplatne sa pokúša o manželstvo ten, kto je viazaný zväzkom predchádzajúceho manželstva, hoci nedokonaného (kán. 1085); kto prijal posvätný rád (kán. 1087), koho viaže verejný doživotný sľub čistoty v reholnom inštitúte. (kán. 1088)

Únos, raptus; medzi mužom a unesenou alebo zadržívanou ženou so zámerom uzavrieť s ňou manželstvo nemôže existovať nijaké manželstvo, ak si neskôr oddelená od únoscú na slobodné a bezpečné miesto, slobodne nezvolí manželstvo. (kán. 1089)

Zločin, crimen; kto so zámerom uzavrieť manželstvo s istou osobou spôsobí smrť svojej alebo jej manželskej stránke, sa o toto manželstvo pokúša neplatne. Tak isto tí, ktorí vzájomným fyzickým alebo morálnym pričinením spôsobili smrť manželskej stránke. (kán. 1090)

Pokrvnosť; v priamej línii pokrvnosti je manželstvo neplatné medzi predkami a potomkami tak zákonnými ako aj prirodzenými. V bočnej línii je neplatné až do štvrtého stupňa vrátane. Prekážka sa neznásobuje. Nikdy sa nemá dovoliť manželstvo, ak je pochybnosť, či stránky sú pokrvné v priamej línii alebo v druhom stupni bočnej línii. (kán. 1091)

Švagrovstvo v priamej línii zneplatňuje manželstvo v každom stupni. (kán. 1092) Prekážka verejnej mravopočestnosti zneplatňuje manželstvo v prvom stupni priamej línii. (kán. 1093)

Manželstvo nemôžu platne uzavrieť spojením zákonným príbuzenstvom, pochádzajúcim z adopcie v priamej línii alebo v druhom stupni bočnej línii (kán. 1094); adopcia sa dá zrušiť, čím prekážka zanikne.

Uzavrieť manželstvo sú neschopní tí, ktorým chýba dostačujúce používanie rozumu; majú vážny nedostatok rozoznávacieho úsudku ohľadne podstatných manželských práv a povinností; z dôvodov psychickej prirodzenosti nedokážu

vziať na seba podstatné záväzky manželstva. (kán. 1095)

Uzatvárajúcim stránkam musí byť známe, že manželstvo je trvalé spolunažívanie muža a ženy, zamerané na plodenie detí sexuálnou súčinnosťou. (kán. 1096) Omyl v osobe robí manželstvo neplatným; omyl vo vlastnosti osoby nerobí manželstvo neplatným ak táto nie je priamo a zásadne chcená. (kán. 1097) Oklamaný podvodom vykonaným na získanie súhlasu ohľadne vlastnosti, ktorá svojou prirodzenosťou môže ťažko narušovať manželské spolunažívanie, uzaviera neplatne. (kán. 1098) Ak stránka, alebo obidve, pozitívnym úkonom vôle vylučujú samé manželstvo, jeho podstatný prvok alebo vlastnosť, uzavierajú neplatne. (kán. 1101) Manželstvo s podmienkou vzťahujúcou sa na budúcnosť nemožno platne uzavrieť; uzavreté s podmienkou vzťahujúcou sa na minulosť alebo prítomnosť je platné alebo nie, ak to, čo je predmetom podmienky jestvuje alebo nie, avšak možno ju pripojiť len s písomným povolením ordinára. (kán. 1102) Neplatné je manželstvo uzavreté pod nátlakom alebo z veľkého strachu. (kán. 1103)

Stránky musia byť prítomné osobne alebo cez zástupcu; súhlas vyjadrujú slovami, ak nemôžu hovoriť, rovnocennými znakmi. (kán. 1104) Zástupca musí mať zvláštny mandát na uzavretie manželstva s určitou osobou; bol určený samým mandantom a svoju úlohu plní osobne. Mandát musí byť podpísaný mandantom a spĺňať všetky náležitosti podľa kán. 1105. Manželstvo možno uzavrieť cez hodnoverného tlmočníka. (kán. 1106)

Miestny ordinár a farár môžu kňazom a diakonom delegovať splnomocnenie asistovať pri uzavieraní manželstva v rámci svojho územia. (kán. 1111) Treba zabezpečiť všetko, čo stanovuje právo na dokázanie slobodného stavu. (kán. 1113 – 1114) Manželstvá sa majú sláviť vo farnosti, v ktorej jedna z uzavierajúcich stránok má trvalé alebo prechodné bydlisko alebo sa tam mesiac zdržiava; potulný vo farnosti kde sa skutočne zdržiava. S povolením vlastného ordinára alebo farára sa môžu sláviť inde. (kán. 1115)

Ak nemôže byť kompetentný asistujúci bez veľkej ťažkosti prítomný alebo sa k nemu nemožno dostať, platne a dovoľene sa uzatvára manželstvo len pred samými svedkami v nebezpečnosti smrti; mimo nebezpečnosti smrti, len keď sa rozumne predvída, že tento stav potrvá

jeden mesiac. Ak je k dispozícii iný kňaz alebo diakon, musí byť prizvaný. (kán. 1116) Manželstvo katolíkov s kresťanmi sa má sláviť vo farskom kostole; s dovoľením ordinára alebo farára v inom kostole alebo kaplnke; na inom vhodnom mieste s dovoľením ordinára. Katolíka s nepokrstenou stránkou v kostole alebo na inom vhodnom mieste. (kán. 1118)

„Nulitu manželstva“, to značí vyhlásiť, že manželstvo nikdy nejestvovalo z dôvodov, ktoré robia manželstvo neplatným a neuskutočneným od začiatku, Cirkev môže po preskúmaní prípadu kompetentným cirkevným súdom. Manželstvo má priazeň práva; preto v pochybnosti treba trvať na platnosti, kým sa nedokáže opak. (kán. 1060) V prípade nulity sa zmluvné strany môžu zosobášiť, ale sú povinné plniť prirodzené záväzky vyplývajúce z predchádzajúceho spojenia. Neplatné manželstvo sa nazýva putatívne (domnelé), ak bolo slávené aspoň jednou stránkou dobromyselne, kým obidve stránky nenadobudnú istotu o jeho nulite. (kán. 1061)

Fyzickú rozluku pripúšťa Cirkev v situácii, v ktorej manželské spolužitie je nemožné, no stále povzbudzuje k zmiereniu. Manželstvo však naďalej trvá a nemôžu uzavrieť nový zväzok. „Každý, kto prepustí svoju manželku a vezme si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva. A ak ona prepustí muža a vydá sa za iného, cudzoloží.“ (Mk 10, 11 – 12) Nástojčivo sa odporúča manželskej nevinnej stránke odpustenie cudzoložstva, predsa má právo prerušiť manželské spolunažívanie, ak vinu mlčky alebo výslovne neodpustila, ak s cudzoložstvom nesúhlasila, nedala naň príčinu alebo aj sama nespáchala cudzoložstvo. Tichým odpustením sa rozumie, ak nevinná stránka po tom, čo sa o cudzoložstve dozvedela, sa s druhou stránkou manželskou náklonnosťou stýkala; prezumuje sa, ak počas 6 mesiacov zachovávala manželské spolunažívanie, ani sa neurobil rekurz na cirkevnú či občiansku vrchnosť. Ak nevinná stránka prerušila manželské spolunažívanie, má do 6 mesiacov predložiť kauzu kompetentnej cirkevnej vrchnosti, ktorá posúdi, či nevinnú stránku privedie k odpusteniu alebo odlúčenie predĺži nastálo. (kán. 1152) Ak niektorý z manželov vytvára veľké nebezpečenstvo pre dušu alebo telo druhej stránky či detí, alebo ináč veľmi sťažuje spoločný život, poskytuje druhej stránke zákonný dôvod na odstúpenie na základe dekrétu ordinára, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, aj na základe vlastného rozhodnutia.

(Spracoval J.S)

Udialo sa vo farnosti

Viac ako po 60 rokoch

S Božou pomocou sa dňa 26. marca 2009 v našom farskom kostole podarili nainštalovať programovateľné riadiace hodiny, ktoré okrem iného plnia aj úlohu, že sa zvoní na Anjel Pána tak, ako to pamätajú najstarší veriaci našej farnosti. Zvony zvonievajú v čase: ráno o 6.00 hod., na obed o 12.00 hod. a večer o 18.00 hod. Nech aj tieto zvonenia na Anjel Pána napomôžu prebudiť našu farnosť.

Svätá Zem

Dňa 1. apríla 2009, o 16.30 hod. sa v Klube dôchodcov konalo už tradičné modlitbové stretnutie pre starších. Témou bola Veľká noc - s obrázkovou prezentáciou o Svätej Zemi. Po prezentácii bolo malé agapé a všetci sme sa pobrali do svojich domovov.

Krížová cesta

Aj tento rok sa na Veľký piatok v našej farnosti konala krížová cesta vonku, ktorá bola venovaná chorým a rodinám. Zúčastnilo sa na nej mnoho veriacich. Prvé zastavenie bolo pred domom pána

Majovského. Krížovú cestu sme ukončili pred kostolom. Ďakujeme veriacim za hojnú účasť.

Návšteva z Izraela

Našu farnosť navštívil 15. apríla 2009 sprievodca pútnikov pri KBS v Izraeli PaedDr. Martin Mojžiš, kňaz banskobystrickej diecézy, ktorý už viac ako sedemnásť rokov sprevádza pútnikov po Svätej Zemi a iných pútnických miestach. Pri tejto návšteve pozval všetkých, ktorí by mali záujem, navštíviť spomínané pútnické miesta, po ktorých chodil sám Ježiš Kristus.

Požehnanie áut

Na Veľkonočný pondelok sa v našej farnosti konalo požehnanie áut. Táto slávnosť bola obohatená tým, že našu farnosť navštívil emeritný rožňavský biskup Mons. Eduard Kojnok.

Oprava kostola

Po Veľkej noci sme začali s kompletnou opravou nášho farského kostola, ktorý je zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie.

Oprava kostola

Akcia - Oprava kostola: Prosíme veriacich našej farnosti, ale aj ľudí dobrej vôle o pomoc. Po Veľkej noci začíname s kompletnou opravou nášho farského kostola, ktorý je zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie. Bude sa natierať veža, odvodňovať celý kostol, maľovať všetky steny kostola a robiť chodníky. Celkový počet metrov štvorcových je cca 1350 - cena za 1 m² je 4,- Eur (120 SK). Cena je prepočítaná a zaokrúhľená podľa cien so zľavou. Svoju pomoc vyjadrite zakúpením m² podľa svojho zväzenia a možností. Svoje milodary môžete odovzdať na FÚ alebo pani Kovaličovej. Pripravuje sa mramorová tabuľa, kde budú napísané mená darcov alebo len iniciály, a ktorá bude uložená v kostole pre budúce pokolenia. Akcia - oprava kostola už začala... Svoje milodary môžete posielat' aj na náš farský účet: Rímskokatolícka cirkev, číslo účtu: 000000 - 0020291183/6500, Poštová banka, a.s., Prievozska ul. 2/B, 821 09 Bratislava. Pre zahraničie: IBAN: SK2865000000000020291183, BIC: POBNSKBA. Za vaše milodary vopred ďakujeme. „A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.“ (Mt 6, 4b)

Pripravujeme

- Prvé sväté prijímanie v našej farnosti Smolnícka Huta v kostole Nanebovzatia Panny Márie bude 24. mája 2009 o 10.30 hod.
- Dňa 27. mája 2009 sa v našej farnosti budú konať kňazské rekolekcie dvoch dekanátov - spišského a horehronského. Zúčastnia sa všetci kňazi a nový diecézny biskup. Rekolekcie začnú svätou omšou.
- V našej farnosti je plánovaná sviatosť birmovania. Prihlásiť sa môžu všetci tí, ktorí spĺňajú požadované podmienky, ktoré už boli oznámené. S prípravou sa začne v septembri 2009.
- V dňoch od 5. - 8. júla 2009 organizuje RKFÚ výlet pre deti a mládež do Ždiaru. Prihlásiť sa môžete na farskom úrade do 1.6.2009. Program: návšteva Belianskej jaskyne, túry po Vysokých Tatrách, obhliadka mesta Poprad, Aquapark. Deti do 18 rokov, ktoré sa chcú zúčastniť, nech si na farskom úrade vyzdvihnú tlačivo k podpísaniu rodičom.
- Púť do Svätej Zeme sa bude organizovať v mesiaci október. Bližšie informácie budú včas oznámené.

Strecha ukončená

V pondelok 26. januára 2009 sa začalo s prácami na kostole. Nakoľko strecha potrebovala nutnú opravu takmer po 90 rokoch, tak sme sa rozhodli pre rekonštrukciu. Práce sme však museli prerušiť kvôli nepriaznivému počasiu, ale nakoniec sme strechu s Božou pomocou ukončili. Vďaka patrí všetkým darcom a sponzorom, ktorí finančne prispeli ako aj našim chlapom a ženám, ktorí pomáhali pri upratovaní povaly.

Podakovanie

RKFÚ Smolnícka Huta vyslovuje úprimné podakovanie tým, ktorí upratali a vyzdobili kostol, speváckemu zboru, deťom a mládeži, obecnému úradu, pracovníkom verejno-prospešných prác, ministrom, pani kostolníčke, ktorá darovala korporály, pani Hanschildovej za predmodlievanie, pani Pinterovej za upečenie veľkonočného baránka a všetkým, ktorí akokoľvek pomáhali pri prípravách a priebehu Veľkonočných sviatkov.

Úmysly apoštolátu modlitby

Všeobecný: Aby laické a kresťanské spoločnosti zodpovedne podporovali kňazské a rehoľné povolania.

Misijný: Aby sa nové miestne cirkvi z vďačnosti za dar viery zapojili do všeobecného poslania. Katolíckej cirkvi svojou ochotou ohlasovať evanjelium po celom svete.

Úmysel KBS: Aby sme podľa príkladu svätého Pavla vedeli v pravde žiť, za pravdu trpieť, ba aj umrieť.

Koreňiny a ich využitie v domácnosti

Pór – Lauch

Patrí do skupiny cibuľovej zeleniny. Ako zeleninu aj koreňinu si ho cenili starí Egypťania. Pór je nielen chutná potrava, ale aj bohatá živina. Obsahuje viac bielkovín ako cibuľa. Má charakteristickú vôňu od prítomných éterických olejov

obsahujúcich síru. Okrem toho obsahuje cukry, vápnik, fosfor, železo, draslík, sodík, horčík, karotén, B-komplex. Vitamín B1 (thiamin) je v nadpriemernom množstve.

Pór oceňovali aj ako účinný prostriedok proti kašľu, hodnotný prostriedok na dnu a artritídu. Tak ako cibuľa a cesnak, aj pór je antiseptický a pomáha chrániť srdce a cievy pred artériosklerózou a vysokým krvným tlakom. Jeho éterické oleje podporujú chuť do jedenia, regulujú činnosť čriev, zvyšujú činnosť pečene a žlčníka.

Kuchynské využitie je tiež široké. Používa sa na prípravu polievok, omáčok, surových šalátov. Podáva sa k mäsu, aj ako doplnok k praženici. Pórový vývar pomáha obnoviť normálnu bakteriálnu flóru v tráviacom trakte po používaní antibiotík.

Farská matrika

Sviatosťou krstu sme v našej farnosti privítali:

Peter Garaj 10.1.2009
Diana (Veronika) Hrdinová 12.4.2009

Pán si z našich radov povolal:

Michal Suchý 14.3.2009

Ďumbier lekársky – Ingwer

Pochádza z Ázie, Číny a Indie. V Európe je známa asi 2000 rokov. K nám sa dováža z Indie a Vietnamu.

Má zahrievajúce účinky, pôsobí proti zimného nachladnutiu a proti infekciám. Jeho antiseptické éterické oleje zvyšujú

imunitu. Výskumy poukazujú na mimoriadne priaznivý účinok na slabé a nervózne žalúdky, pri nadúvaní a nechutenstve. Podporuje trávenie, posilňuje žalúdok a črevá a napomáha produkciu enzýmov. Ničí toxíny v tráviacom trakte, upokojuje kŕče a zahusťuje stolicu pri hnačkách. Podporuje krvotvorbu, znižuje krvný tlak a má antioxidantné účinky, čo spomaľuje proces starnutia.

V domácnosti sa Ďumbier používa na prípravu tvrdého pečiva, do hruškového kompótu, nakladanej tekvice, do uhoriek. Polievkam dodáva jemnú príchuť – hydínovej, fazuľovej, zemiakovej, takisto omáčkam, divine, hubám a všetkým druhom ryžových pokrmov. Je tu však aj upozornenie: pretože Ďumbier je hrejivý, vonia veľmi korenisto a chuť pálivo, nemali by ho používať tí, ktorí neznášajú pálenie, trpia na gastritídu (zápal žalúdka), alebo ak majú peptické vredy.

Eva Slovinská

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Smolnícka Huta pre vnútornú potrebu farnosti. Redaktori: Katarína Majovská, Petra Pohlyová. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Jazyková spolupráca: Petra Pohlyová. Odborný konzultant: CSLic. Jozef Spišák. Imprimatur: Mons. Eduard Kojnok, rožňavský diecézny biskup. Náklad 300 kusov. Adresa redakcie Rím. kat. farský úrad, Smolnícka Huta 84, 055 65 Smolnícka Huta. Nepredajné. E-mail: jozef-spisak@gmail.com. Právo upravovať príspevky vyhradené. Rukopisy nevraciam.